

**NONFORMAL EDUCATIONAL-ARTISTIC MANAGEMENT:
REALITIES AND PERSPECTIVES**
**MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL-ARTISTIC NONFORMAL:
REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE**

**Marina COSUMOV, PhD, Associate Professor,
Alecu Russo Balti State University**

**Lilia BUDECI, violin teacher, Higher didactic Grade,
School of Arts, Glodeni, Republic of Moldova**

***Abstract.** Extracurricular artistic education and training (non-formal) represents an educational system (subsystem) and performs the same general functions as formal*

education, but in a specific form, assuming some complementary, extended and contextual functions. At the same time, the characteristics and specifics of this system also generate its managerial framework.

The way in which the management of education and extracurricular artistic education performs its functions, as well as the way in which the relationship between managers and teachers, between teachers and parents/students is built will condition the creation of the organizational models of this system.

Key words: *non-formal educational-artistic management, managerial framework, organizational models.*

Transformările importante intervenite în dezvoltarea societății afectează într-o măsură importantă și viața școlii. Cererea crescândă de educație, educație permanentă, integrarea învățământului cu cercetarea, obligă școala să-și revizuiască principiile, obiectivele, structura, metodologia și stilul de lucru, pentru a răspunde adecvat exigențelor tot mai mari pe care societatea i le pune în față.

Conducerea competentă și eficientă a învățământului, atât la nivelul sistemului, al instituției de învățământ, cât și al clasei de elevi, necesită fundamentarea ei științifică. La baza acestei fundamentări stă **știința conducerii învățământului sau managementul educațional**. Distincția majoră la nivelul acestui concept este cea între managementul educațional la nivel *macrostructural* (la nivelul sistemului de învățământ, regăsit în politicile educaționale naționale, europene, mondiale – ex. Minister, inspectorate etc.), la nivel *intermediar* (la nivelul instituției și avem în vedere managerul educațional al instituției școlare, directorul școlii) și la nivel *microstructural* (la nivelul clasei de elevi și avem în vedere managerul educațional al clasei de elevi, profesorul).

Corelarea celor trei abordări se realizează nu numai pe baza denumirii, a autorității, a elementelor formale, ci evidențiază și formarea de specialitate, experiența (evaluată nu neapărat în ani de vechime) care se concretizează în cunoștințe, competente, atitudini, și valori ce determină manifestarea unei conduite responsabile, eficiente, autentice în relațiile atât cu elevii, cât și cu profesorii. Cele trei abordări ale managementului educațional vor fi tratate nediferențiat din simplul motiv că ele nu pot fi separate, cel puțin deocamdată în sistemul educațional românesc (în Canada, SUA etc. instituțiile școlare sunt conduse de specialiști în management, nu neapărat de cadre didactice. Această condiție, ca directorul școlii să fie cadru didactic, este prevăzută în toate legislațiile educaționale europene). Sunt aspecte care vizează doar managementul clasei așa cum există și cele specifice managementului instituției școlare, dar majoritatea aspectelor tratate se referă la cele trei abordări.

Managementul întrunește condițiile unei profesii pentru că necesită o pregătire, urmărește obținerea unor rezultate, prin eforturi comune, solicită participarea continuă. Este un proces care determină atingerea scopurilor organizației: accentul se pune pe ceea ce face managerul și pe ceea ce rezultă din activitatea lui.

După E. Joita procesul de învățământ, ca proces instructiv-educativ, reprezintă un proces managerial. Comportamentul managerial al profesorului ca manager educațional este extins de la nivelul global, instituțional, la cel al clasei, al rezolvării diferitelor situații specifice procesului instructiv-educativ concret; relațiile profesor – elevi apar ca un barometru al aplicării principiilor managementului educațional. În îndeplinirea rolurilor de coordonare-învățare-evaluare, consilierea elevilor, implicarea în partene-

riatul educațional, în coordonarea activității extrașcolare, în realizarea activității de cercetare pedagogică și informare continuă, în rezolvarea obiectivelor la nivelul școlii, profesorul antrenează diferite dimensiuni manageriale.

Astfel, rolurile profesorului manager pot fi identificate și prin raportarea la atribuțiile generale ale managerului și apoi transformate în sarcini specifice de conducere: planificare, organizare, decizie, coordonare, control, îndrumare, apreciere, reglare, de asigurare a condițiilor de bază, participarea elevilor, gestionarea resurselor implicate în procesul instructiv-educativ. Activitatea profesorului nu se mărginește la transmiterea de informații sau de cunoștințe. Ea mai implică și modul de prezentare a cunoștințelor sub forma unei structurări a problemelor în cadrul unui anumit context, precum și plasarea problemelor respective într-o anumită perspectivă, astfel încât cel care învață să poată face conexiunea între soluțiile găsite și alte probleme într-un cadru mai larg.

Competențele profesorului din domeniul educației artistice au constituit dintotdeauna un subiect de discuție. Deși există sintagmele: *profesor ideal, maestru în arta educației*, în realitate, acestea nu întotdeauna se adevăresc și prin prestație. Competențele necesare unui bun cadru didactic, ancorat în realitățile lumii contemporane, sunt de ordin general și se referă la anumite caracteristici ale sistemului de învățământ artistic actual. Chemarea sufletului, conștiința clară a lucrului înfăptuit, voința, rezistența, perseverența, încrederea în sine, convingerea fermă în necesitatea străduințelor depuse, interesul profesional, dragostea pentru profesia aleasă, dragostea de muzică și de copii, sacrificarea în numele frumosului – iată doar câteva calități care, conjugate cu un adecvat profesionalism vor asigura succesul.

Managementul artistic nu este și nu se vrea o „culegere de rețete” specializate pe diferitele probleme din școală, pe care profesorii să le poată aplica în situații educative concrete. Dar a cunoaște teoria managerială artistică în domeniul educației, a dobândi competențe manageriale în relația cu clasa de elevi (individual) și a le utiliza în activitatea curentă reprezintă atitudini incontestabile ale unui cadru didactic aflat în fața mereu schimbătoarelor grupuri de elevi.

Dincolo de conținuturile concrete care se transmit, în activitatea didactică va fi foarte important tipul de interacțiune care se va stabili între elev și profesor. Relația cu elevul nu trebuie să fie redusă doar la aspect formal, administrativ, fiind reglementată de coduri și normative instituționale, ci se va adecva și personaliza neîncetat, se va dimensiona și relativiza la specificul fiecărui elev în parte.

Scopul general al cadrului învățământului muzical-artistic este valorificarea potențialului muzical-artistic al elevului, dezvoltarea individualizată a capacităților lui respective, formarea culturii muzical-interpretative ca parte componentă a culturii spirituale a elevului. Valorificarea potențialului individual muzical-artistic al elevilor presupune identificarea adecvată a capacităților elevilor și dezvoltarea lor ulterioară eficientă. Nivelul culturii muzicale a elevilor nu este determinat numai de cantitatea competențelor muzicale acumulate, ci, mai ales, de calitatea lor, valoarea operațional-atitudinală, adică de experiența muzicală a elevilor.

La noile provocări cu care se confruntă învățământul și pedagogia – rolul și responsabilitățile profesorului sunt tot mai mari, adecvate ritmului înalt al schimbărilor sociale. Recunoscând faptul că profesorii sunt indispensabili pentru dezvoltarea la elevi a atitudinilor pozitive față de procesul învățării, apreciem că ei sunt, totodată, cei care trebuie să trezească curiozitatea, să stimuleze spiritul de independență, să încurajeze rigoarea intelectuală.

Bibliografie:

1. APOSTOL, Pavel. Trei meditații asupra culturii. Cluj-Napoca: Dacia, 1970. 375 p.
2. BABII, Vladimir. Teoria și praxiologia educației muzical-artistice. Chișinău, 2010. 310 p.
3. COJOCARU V., SACALIUC N., Management educațional. Chișinău: Editura Cartea Moldovei, 2013, 270 p.
4. CRISTEA, Marian. Sistemul educațional și personalitatea: Dimensiunea estetică. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1994. 159 p.
5. GAGIM, Ion. Știința și arta educației muzicale. Chișinău: ARC, 1996. 223 p.// Ediția a II-a – 2004, Ediția a III-a – 2007. 224 p.
6. GAGIM, Ion. Dimensiunea psihologică a muzicii. Iași: Timpul, 2003. 280 p.
7. JOIȚA, Elena. Pedagogia: știința integrativă a educației. Iași: Polirom, 1999. 189 p.